

Dobrovolné nástroje v oblasti životního prostředí podporované MŽP

Hemzalová V.¹, Horatiová E.¹, Kochová T.¹, Krasnická K.¹, Svobodová L.¹

¹Česká informační agentura životního prostředí (CENIA)

Konference Data a životní prostředí 4, Ballingův sál NTK, Praha 6, 31.3.2023

Kontaktní informace: lucie.svobodova@cenia.cz

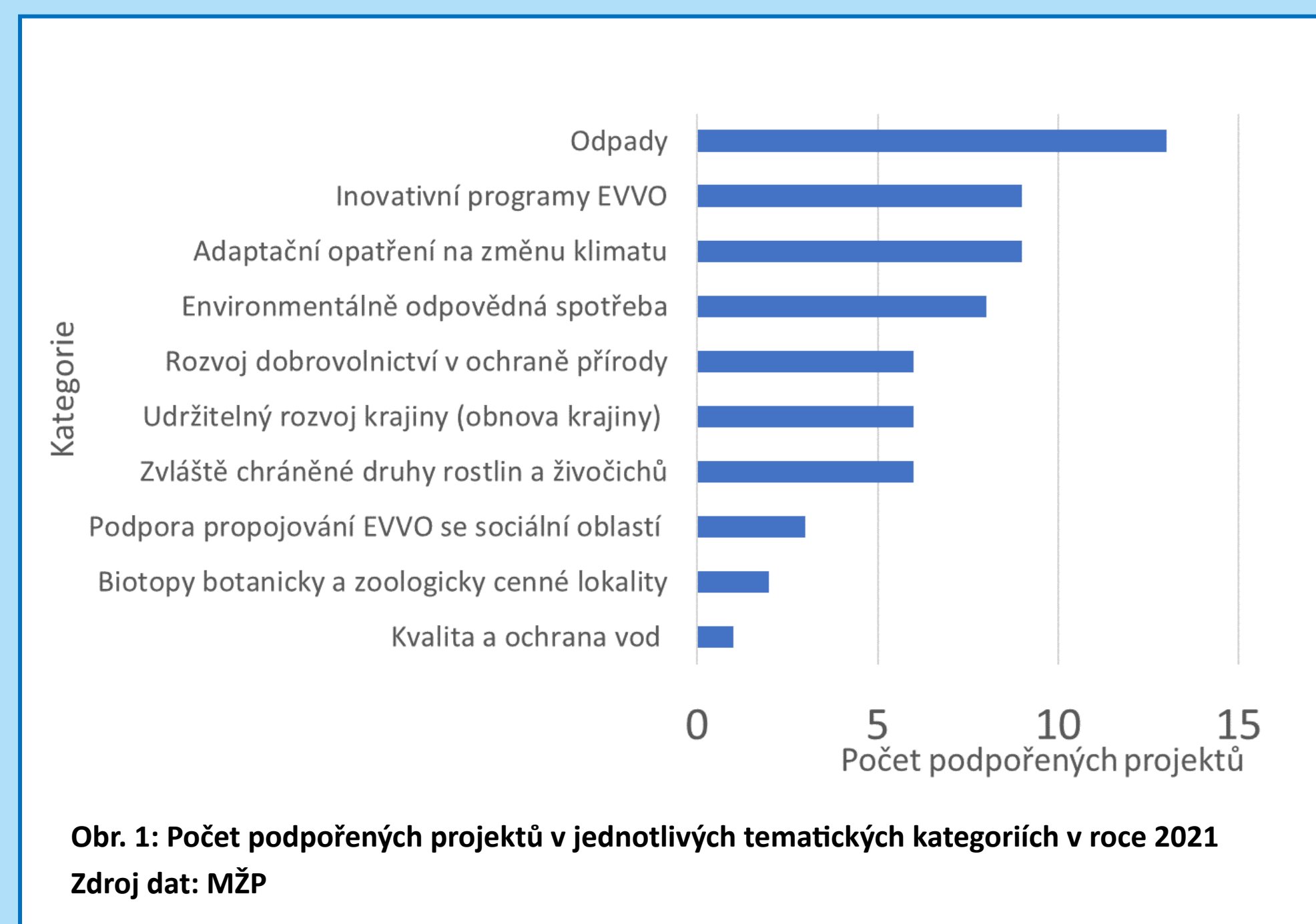
<https://www.cenia.cz/projekty/aktualni-projekty/seepia/>

<https://seepia.cz/>

Projekt SEEPIA má za cíl vybudovat dlouhodobou odbornou kapacitu pro socio-ekonomický výzkum v oblasti životního prostředí. Řešitelský tým CENIA se mimo jiné zabývá analýzou, vyhodnocováním a přípravou certifikované metodiky hodnocení dobrovolných nástrojů v environmentální oblasti podporovaných Ministerstvem životního prostředí (MŽP) a CENIA. Mezi zkoumané dobrovolné nástroje patří Ekoznačení, MA21, EMAS, EPD a programy pro projekty nestátních neziskových organizací (NNO).

Projekty NNO

Dotace MŽP pro nestátní neziskové organizace (NNO) plní cíle Státní politiky životního prostředí 2030 ve vybraných oblastech životního prostředí. NNO jsou díky své autonomii schopny zareagovat na aktuální problémy rychleji než státní organizace a také udržují síť expertů a dobrovolníků v daných oblastech. V roce 2021 umožnily práci přes 40 expertů (při přepočtení z částečných úvazků) a 120 000 dobrovolníků. Podmínkou udělení dotace je spoluúčast vlastníků projektu z vlastních zdrojů, například od firemních sponzorů. Příkladem podpořeného projektu je akce Uklidíme Česko, do které se každý rok zapojuje velké množství jednotlivců a místních skupin.

CENIA se dlouhodobě věnuje problematice odpadového hospodářství (např. správa informačního systému ISOH, indikátorové hodnocení širších souvislostí odpadového hospodářství, výzkum v tematických oblastech souvisejících s přechodem ČR z lineárního na cirkulární model: CEEVOH), a proto je cílem, ve spolupráci s dalšími pracovišti, zhodnotit vývoj indikátorů o stavu ŽP v obcích, ve kterých byl realizován podpořený projekt NNO. Například, zda došlo ke snížení množství vyprodukovaného komunálního odpadu v případě realizace projektů v kategorii Odpady.

Dobrovolné nástroje

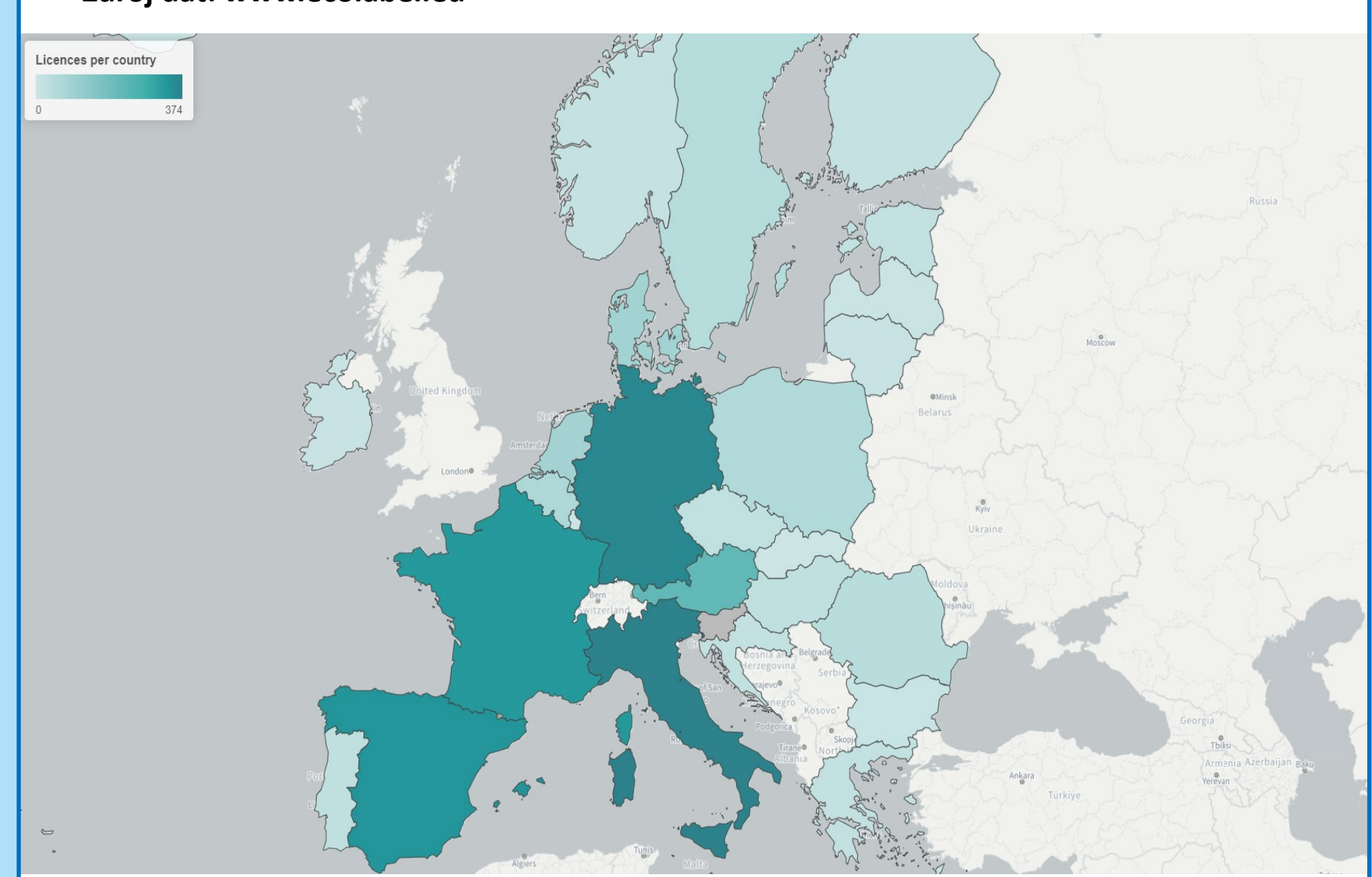
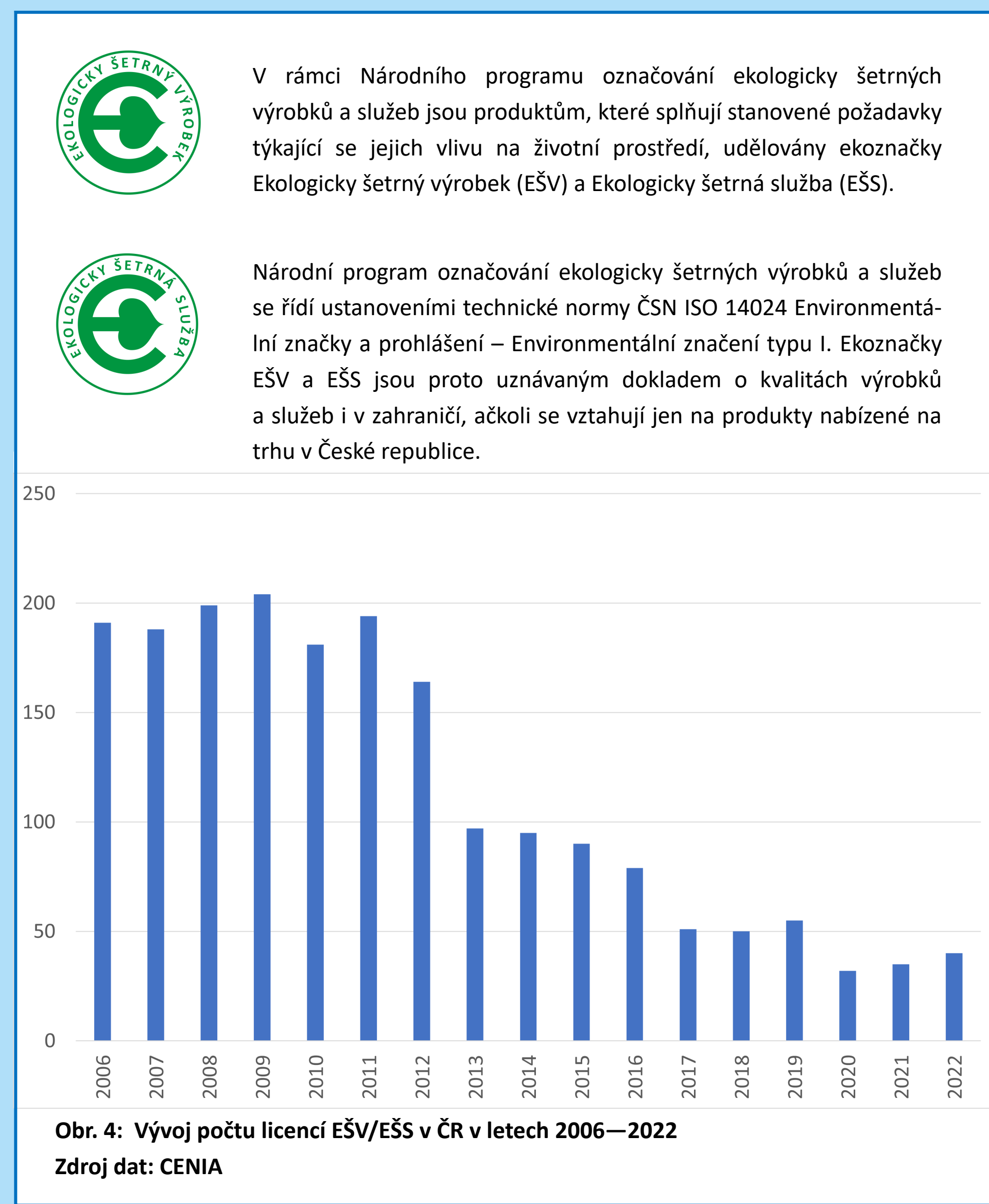

Dobrovolné nástroje umožňují firmám, obcím, krajům i jiným subjektům dobrovolně snižovat negativní dopady své činnosti na životní prostředí nad rámec požadavků platné legislativy. Využívání dobrovolných nástrojů má velký význam jak pro subjekt samotný, tak i pro společnost jako celek. Preventivní zaměření dobrovolných nástrojů vede k ozdravení životního prostředí a značně tak přispívá k realizaci udržitelného rozvoje. Uplatňování uvedených nástrojů v praxi je podporováno nejen Státní politikou životního prostředí ČR 2030, ale také formou jednotlivých národních programů schválených na úrovni vlády ČR a realizovaných MŽP.

V roce 2022 spustila CENIA komunikační kampaň k ekoznačkám. Jejím cílem je v průběhu 2 let zvýšit povědomí spotřebitelů o ekoznačkách a získat nové držitele z řad producentů.

Ambasádorem kampaně a jejím vizuálně velmi výrazným zastřešujícím prvkem je podle návrhu agentury REMMARK Ekolifek. Jedná se o fiktivní bytost, která se dobrovolně přihlásila, že s celým projektem pomůže.

Je to tak trochu elf, trochu skřítek a trochu ent, je také průvodcem certifikace, který může kritéria ekoznaček přiblížit všem zájemcům ve zjednodušené formě.

ZEMĚ	POČET LICENCÍ	ZEMĚ	POČET LICENCÍ
Itálie	374	Estonsko	22
Německo	364	Řecko	20
Španělsko	338	Chorvatsko	20
Francie	330	Norsko	16
Rakousko	218	Finsko	15
Dánsko	87	Irsko	11
Nizozemí	86	Litva	10
Belgie	64	Bulharsko	9
Polsko	56	Lotyšsko	5
Slovinsko	50	Malta	5
Švédsko	47	Lucembursko	4
Rumunsko	40	Kypr	3
Maďarsko	26	Island	0
Portugalsko	26	Slovensko	0
Česká republika	24		

Místní Agenda 21 (MA21) představuje nástroj pro implementaci udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Místní Agenda 21 je proces, který prostřednictvím kvalitativní správy věcí veřejných, strategického plánování a řízení a zapojování veřejnosti zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech.

Udržitelný rozvoj představuje rozvoj, který nezapomíná na celkový kontext, tedy potřebu ekonomického zabezpečení, sociální soudržnosti/rovnováhy a respektování limitů životního prostředí. V rozvoji obcí a měst jde o celkový a provázaný přístup.

Obr. 6: Přehled realizátorů MA21 podle dosažené úrovně v letech 2006—2022
Zdroj dat: CENIA

